

LES PINTADES

Com una cinta que envolta una capsa de bombons, la pintada feia pràcticament la volta al cub de l'Ajuntament. Uns caràcters enormes predicaven: “Es pot militaritzar un civil, però mai no es pot civilitzar un militar”. Ni la colla autora del gargot sabia que la frase era d'Unamuno. Només ho sabia en Cranes. Si ho hagués sabut més gent, algú ho hauria xerrat, i el cap superior de la policia hauria ordenat que detinguessin Unamuno. Els seus agents les haurien passades magres. Encara que llavors, ja en democràcia, per una pintada no detenien ningú; com a màxim, multaven. Només el coronel de la blindada mugia: un dia trec un tanc al carrer i esborro aquesta cabronada d'una canonada. El 23-F va voler fer-ho; els seus oficials el van convèncer que el moment encara no havia sonat. I l'Ajuntament no podia esborrar aquella ximpleria? L'esborrarien, però la brigada que se n'encarregava estava tapant forats. Quina una que van armar!

Bé, doncs, allò de l'ombra era el següent. D'això, ehem, estossejà en Basilio Favores. I els altres, sí, sí, engega-li-ho, i en Belmonte, què, què, què, i els aturats, quequè. I en Cranes:

—Explica't, que això també ho tenim resolt.

—Com que ho teniu resolt? Com sabeu la nostra argumentació?

—És veritat. No la sabem —simulà que dissimulava en Cranes.

Sabien de què anava perquè havia funcionat l'espionatge, un espionatge que no era altra cosa que el xafardeig que havia resultat d'advertir els assistents a una reunió que, d'aquella reunió o assemblea, no se n'havia de filtrar res. Aquells assistents deien “d'acord”, però després cada un, i a cadascun dels seus parents, els xiuxiuejaven: que no se t'escapi dir res a ningú del que et diré, i aquests, seguint la progressió geomètrica del no diguis el que t'explico, continuaven escampant la notícia, i després es deien, tot sorpresos: com s'ha pogut saber tal cosa o tal altra si era un secret que no podíem revelar?; això és que a la reunió hi teníem un espia.

En Basilio Favores desenrotllà sobre la taula de negociacions la catifa d'una llarga pregunta: quines mesures s'havien pensat prendre respecte a l'ombra que projectaria el casal sobre els edificis que tenia davant i que era on vivien

els que aparcaven els seus cotxes al solar? Dit d'una altra manera: quant de sol ens "robaria", el casal? A tu, gens, li respongué en Cranes, perquè tu no és que no visquis en aquest pisos, sinó que ni tan sols vius a Bellresguard. Aquesta insinuació treia de polleguera en Basilio, tant que va ser incapaç de retreure a en Cranes que també era regidor d'Ells sense viure a Ells. A la qual cosa en Cranes hauria contestat que ell sempre era on havia estat, mentre que en Basilio, endevina com, havia desertat del barri que volia representar, perquè era un rumor sabut que s'havia comprat un pis fora de Bellresguard, a la zona rica d'Ells. En Basilio, brrrrr... Però si a Ells no hi ha zones riques, si tot Ells és un suburbi... Doncs fora d'Ells, a la Diagonal de Barcelona. Encara que tot això no s'acabava de saber ben bé, perquè el pis rusc de Bellresguard el conservava, i a temporades hi vivia. I respecte a allò d'aparcar el cotxe a l'aparcament del litigi, per més que, com que no era veí, no l'hi pertanyia, ningú no deia res i se li guardava i respectava el seu rectangle d'ubicació tant si hi aparcava com si no.

—I en aquest tros d'aquí, que no hi ha ningú, per què no m'hi puc posar jo?

—És d'en Basilio.

—Ah!

Per evitar aquest diàleg van penjar-hi un rètol: *Basilio*. Encara que hi hauria estat necessari *Frescales*, no van afegir-hi ni *Frescales* ni *Favores*. Tot això no importava a ningú i en Basilio no podia refusar una deferència immerescuda que ell sí que mereixia. Parlava en nom de l'associació de veïns, l'associació que representava aquell grup de veïns de Bellresguard en aquell assumpte, i l'ombra que projectaria el casal quan estigués aixecat era com si la projectés sobre l'associació de veïns. En Cranes donà un cop de mans sec, estil xinès mandarí.

—Porteu-la.

Dos ordenances entraren amb una maqueta, la maqueta d'un casal ja acabat, amb el bloc d'habitatges dels que eren allà, capitanejats per en Basilio. Un tècnic va explicar tècnicament i amb detalls a quina escala de mesuraments estava construïda aquella miniatura. Hi col·locaren un focus. Era el sol. El focus sol va recórrer una el·lipse comprimida que representava la trajectòria d'un any. A l'ample representava els dies i, al llarg, les setmanes. Tot, dins dels mesos i les estacions de cada any, inclosos els de traspàs.

Els tècnics van demostrar palpablement i irrefutablement que el 21 de desembre era l'única data en què l'ombra del casal per a joves arribava uns breus moments d'aquell dia a l'entresòl del bloc de pisos. Ara que ja fa uns quants anys, d'això, en Cranes no recorda si era el 21 de desembre o el 21 de juny, però això sí, era un 21. En Basilio cridà: això estava preparat, no ens convenç: els altres el corejaren quan digué que allò era una trampa enganyosa i se'n van anar amb la música d'*elpueblounidojamásserá vencido* —llavors es tocava molt—, a entonar-la pels carrers d'Ells, sobretot per Bellresguard.

El casal no s'aixecaria. Això ja ho veurem, li contestà en Cranes. Els seus col·laboradors opinaren que aquella gent no es mereixia tantes explicacions, i els tècnics vells, els de quan encara hi havia Franco, recordaren que en altres temps es practicaven els fets consumats i punt, però en Cranes va inquirir: som demòcrates o no? I què volia fer? Un plebiscit amb la gent de Bellresguard? L'Ajuntament en ple el va convèncer que allò no podia ser.

Quan arribés a casa, pensava posar-se cap per avall, amb els peus cap amunt, postura conseqüent amb tot el que l'envoltava, i meditar sobre el no-res i el silenci. Però no ho va fer. Es va prendre una aspirina efervescent que va dissoldre en un got de vodka gelat i se'n va anar a dormir. Li hauria agradat dormir eternament, però no morir, sinó continuar adonant-se que dormia.

Al matí es va trobar el porter fregant els marbres negres de l'escala.

—Miri, senyor Fernando, el que li han posat. Aquí, i allà davant, i aquí al costat, a la paret del bar.

En Fernando Cranes va notar que es torbava, que li agafava una mena de desmai.

—He enviat la meva Paquica al taller d'en Colàs.

En Colàs vivia a l'escala. Tenia un taller de reparació de cotxes al passeig de la Zona Costanera.

—Que ens doni una mica de dissolvent, a veure si així ho podem esborrar.

El que en Pepe el porter volia esborrar eren unes lletres enormes: *En Cranes acomiada els obrers*, pintades a l'entrada. A la paret del magatzem del davant, en lletres més monstruoses, igual: *En Cranes acomiada obrers*. S'havien descuidat "*els*". Al bar del costat, el bar L'Amanida, ídem: *En / Cranes/ acomiada/ els/ obrers*. Havien pintat les lletres en una franja, de dalt a baix, com si fossin versos, i l'amo anava fregant i remugant. En Cranes, del pà·lid havia passat al vermell. El porter fregava les lletres amb dissolvent. Desapareixien però tronaven a sortir, ara d'un color verdós, sobre la imitació de marbre negre. Tot i que fa molts anys, d'això, i després d'haver-les fregades cada dia, encara ara, si t'hi fixes amb deteniment, es poden llegir. El que mai no ha tornat a tenir la lluentor esmerilada que tenia ha estat el plafó marmori atzabeja que adorna la porteria. Tampoc el nas dels inquilins de l'immoble ha perdut del tot les arrugues que el van arrufar.

Sí, explicà en Cranes en les seves memòries, quan per fi ens sembla que les va escriure. Els meus veïns es van enfadar amb mi. Per culpa meva els havien fet malbé la preciosa porteria. Mentre era senador, van trucar a un de l'escala amenaçant-lo de bomba. La veu anònima no va explicar per què col·locarien la bomba. Vaig argüir que allà també hi vivien policies i que la bomba podia ser per a ells, però no se'n van convèncer.

Tots aquells veïns que m'havien votat per a anar al Senat —pràcticament ho va fer tota la comunitat—, després se'n van penedir. Per a què els servia,

tenir un senador a l'escala? Per a viure en perill? Per a què els servia, tenir ara un regidor d'un municipi al qual no pertanyien? Perquè els emmerdessin la porteria?

El mateix pensava l'amo de L'Amanida o L'Escarola, ja no recordo com es deia aquell dimoni de bar. Esgarrapant aconseguiren eliminar la pintada. Els del magatzem no se'n van preocupar en absolut, de la seva, encara que era la més gran. I allà hi va romandre mesos, perquè encara que vaig demanar al meu Ajuntament que vinguessin a cobrir-la o a esborrar-la, en Galtones, que tenia cura del protocol, d'Acció Ciutadana i de tot, fins i tot del que no s'havia d'ocupar, em va donar una sèrie d'explicacions tècniques per les quals ells, els d'Ells, no podien rentar o netejar aquella malmesa, perquè un Ajuntament no és ningú per envair les parets d'un altre Ajuntament, en aquest cas el de Barcelona, encara que fos per netejar-les. Així que vaig cridar el meu amic Figueruelo, d'aquell Ajuntament, que regia aquests serveis i similars, i hi envià una petita brigada que va tapar les lletres gegantines amb grans taques de pintura grisa. Encara perduren. Aquell matí vaig arribar enfurismat a l'Ajuntament d'Ells.

En Cranes pujà de quatre en quatre l'escala que el portava al vagó fogoner del seu departament. Més que no pas el dinàmic vagó de carbó que nodria la vella locomotora de l'Ajuntament —no era la Cultura la mare de les civilitzacions?—, pensà fugaçment, com un llamp, zig-zag, eren el furgó de cua. Diria a en Daniel que posés un fanalet vermell a la porta.

—Per què?

—Perquè som els darrers del comboi municipal. Ens donen les sobres dels pressupostos; totes les polítiques municipals caminen davant de la política cultural.

Però tot allò pertanyia a un altre empenyament. Ara estava amb l'empenyament de la CNT i de la Guiomar.

En anomenar la CNT, un altre llampec fulgurà en el seu cervell. Eren més els pensaments que li bullien que no pas els segons de què disposava per a coure'ls. Si et veiés ton pare, Fernando, es digué en Cranes; tu, acomiadant els obrers. El seu pare, vell militant de la CNT, des d'aquell cel que per als cenetistes no existeix i en què en Cranes tampoc no creia, li devia preguntar: què els has fet, als meus coreligionaris, perquè t'hagin pintat el que t'han pintat? Papa, va dir ell, aquesta no és la CNT que tu vas conèixer. I entrant ja al seu departament, se n'adonà: compte, Ferran, que estàs parlant sol.

Es va recolzar amb les dues mans a la taula de la Guiomar. Com que esbufegava, no va poder parlar. Una descàrrega d'adrenalina li punxà els ronyons. Respirà fondo. L'Edelweiss, que ocupava la taula del costat, l'observà espantada. La Guiomar, amb els braços encreuats, es tirà enrere per mirar-lo, més distant del que ja el mirava. En Cranes, al final, va poder parlar:

—Suposo que saps el que els teus camarades m'han pintat.

La Guiomar sabia que els seus camarades havien empastifat la casa d'en Cranes, la d'en Galtones, la d'en Daniel i la d'algun altre membre del Consell d'Administració del Patronat de Cultura, d'aquells de qui coneixien adreça. També havien emporcat la d'algun que no era del Consell, ni de l'Ajuntament ni de cap partit, ni de res ni de ningú, però que els de la CNT es pensaven que sí. A aquest empastifat innocent, les rodetes del cervell se li dislocaren, i unes rodaven així i unes altres aixà. Qui en aquells moments no sabia que n'havien empavonats diversos més a part d'ell, era en Cranes, i saber-ho no el consolà gaire. Curiosament, a tots els havien posat el nom i l'acció de l'acomiadament, però a cap i enlloc no hi col·locaren que els socialistes o comunistes, segons el partit al qual pertanyien, acomiadaven els obrers. Al convergent i a l'ucedista membres del consell, consideraren que no valia la pena pintar-los ni acusar-los: ells no pertanyien al clàssic món del treball dins de l'esquema canalla en què englobaven suspicàcies i traïcions.

—Com comprendràs, jo aquesta nit no puc defensar el teu cas al consell d'administració...

—Això ja m'ho imaginava —respongué la Guiomar, rígida i estirada, amb veu de falset.

L'Edelweiss seguia l'escena amb uns ulls com gira-sols. La resta del Departament també seguia l'assumpte amb atenció. Primer dissimulant-ho, després sense dissimular-ho. En Cranes notava que la ira li pujava per dins, des de l'escrot fins al cervell: la ira i l'ofuscació. Li passava el mateix que quan es barallava amb la Lola.

—No, no t'ho imaginaves. El que els ha passat, als teus amics, és que han tingut por de quedar-se sense un màrtir amb qui poder mantenir la provocació si jo aconseguia aquesta nit que no t'acomiadessin.

A en Cranes li feia tant de mal aquella pintada de la CNT hereva de la CNT del seu pare —precisament per això—, que aquella nit telefonà al Comitè Central de la CNT de Barcelona. Els explicà el que havia passat. Escriuria un article sobre ells posant-los verds.

—No ens ho facis, això —li va dir la CNT de Barcelona—. Nosaltres, Cranes, sempre t'hem apreciat i respectat.

—Doncs quina manera d'apreciar-me i respectar-me!

—Nosaltres no t'hem fet aquestes pintades. Oi que no estaven firmades? Aquestes pintades les han fetes els de la CNT d'Els i nosaltres no hi tenim res a veure. Aquests estan bojos i van per lliure.

Segons la Guiomar, els seus camarades havien complert amb el seu deure revolucionari. En Cranes es mirà la Guiomar com es miraria un tàvec. Per més que l'arruixés, continuaria insistint.

—Au, vés a la merda, Guiomar!

L'Edelweiss va tancar la boca, que la tenia oberta, i la Guiomar, per primera vegada, el tractà de vostè.

—Vostè, senyor Cranes, no és un cavaller.

De vostè i de senyor.

TENS LESTRES “CES”

Plovien anònims. Tots xiuxiuejaven el mateix. “Tens les tres C: catalanista, comunista i cabró”. Estaven adornats amb un ninot penjat d’una forca. No tots ostentaven els dos punts. En alguns hi havia una coma. En la majoria, cap signe ortogràfic. Tot fent broma, assegurava que tenia més “ces”: la de “Cranes”, la de “castellanufo”, la de “capitalista”, la de “cabestre”, la de “criminal”... Posats a penjar-se la llufa...! I la “c” de “catxondo”, l’animava l’Agustí Sala, el regidor que tenia a Esports. Però ell sabia que de *catxondo* en tenia ben poc, que cada cop gastava menys *catxondeo*.

No entenia aquelles actituds ciutadanes. D’acord que trenta, quaranta, cinquanta, cent, dos-cents elements es mantinguessin alterats pel que consideraven “robar-los” l’aparcament; excel·lent que els seus familiars estiguessin amb ells; inclosos els seus amics i coneguts. Però què feia la resta dels quaranta mil habitants de Bellresguard? Per què romanien muts i indiferents si en l’època del franquisme havien sortit al carrer reclamant locals per al jovent? Entenia que en Basilio Frescales, un bastard que li tenia mania, estigués en contra del “seu” projecte. A aquelles alçades, el projecte semblava exclusiu d’en Cranes. Però, i la resta de l’Associació de Veïns? Tan ruc era aquell poble pel qual tothom deia que lluitava? No devien estar practicant el despotisme il·lustrat amb ell? Havia de donar la raó a aquell grup reduït d’energúmens perquè eren els que manifestaven la seva opinió encara que fos contrariant els que callaven, que segurament preferien el casal a l’aparcament? Per què els que callaven no es pronunciaven en un sentit o en un altre?

També en Basilio Favores i els seus deien del poble de Bellresguard que estava emmandrit, perquè no anava a les manifestacions amb ells.

L’Edelweiss havia tancat la boca. Havia volgut parlar, però no ho havia fet. La baralla amb la Guiomar l’havia tallada. Es va posar vermella. De tota manera, el que volia dir no sabia com dir-ho. Després seguí en Cranes cap al seu despatx.

—Ferran...

En Ferran l’escoltava.

—Han trucat per telèfon i han dit unes coses...

—Quines coses?

—Em fa vergonya dir-les. Eren dones. Que et volien..., que volien...

—Capar? Castrar?

—Més o menys. Tallar els...

L'Edelweiss es va posar més vermella i més bonica. La Guiomar hauria deixat anar l'exabrupte a boca de canó. Va sonar el telèfon. L'Edelweiss va anar a agafar-lo.

—Ja l'agafo jo. Digui?

La veu cascada i metàl·lica de l'aparell era de senyora.

—Som un grup de dones de Bellresguard que vindrem a veure't i a tallar-te els collons.

—I de totes vosaltres, qui me'ls tallarà? Tu?

—Si és necessari, sí.

—Me'ls tallaràs o me'ls acariciaràs?

L'altra penjà empenyada. L'Edelweiss va dir:

—Ferran, quines coses que dius! Tu no ets així.

—No ho sóc. M'ho fan ser.

I pensà en la meravella que seria fugir amb l'Edelweiss.

En Cranes es va passejar per Bellresguard. No va passar pel lloc de l'aparcament. Evitava reptes. Desitjava acostar-se a l'ermita. Primer havia estat l'ermita i després el barri. En Farinera li havia dit: passi per aquí i veurà el que ens han fet. Ho aprofitaria per a prendre el pols al barri. Si l'ambient era hostil, faria marrada. Si no, el creuaria al biaix, fent dreuera.

El ninot de la forca estava profusament pintat.

—Senyor Cranes, miri quina marranada! A veure si l'Ajuntament ens neteja les parets!

Els va dir que ho farien.

Una infinitat de veïns el saludaren, l'abordaren, el convidaren a anar de copes.

En una de les parets s'hi podia llegir, amb lletres de pam: "Abans una casa de barrets que un casal per a joves". Altres pintades reclamaven abans un bingo.

—Tu, Cranes, creus que hi ha dret, d'escriure aquest disbarat?

El tutegessin o el tractessin de vostè, notava afecte i companyonia. En aquell districte l'havien votat més a ell que a en Ramiro, encara que en Ramiro fos d'allà.

Una altra pintada per a miops clamava: "On ens ficarem el cotxe? Al cul?" No tan correctament col·locats, els interrogants.

Alguns dels que li parlaven al·ludien l'assumpte dient que era obra de quatre tocats de l'ala que es pensaven els amos del barri. Anomenaven en Basilio. Insinuaven que era perillós, que amb ell no t'hi podies ficar. Hi

barrejaven en Belmonte. Però la majoria no anomenava aquest assumpte, sinó problemes particulars. S'imaginaven que en Cranes els els podria resoldre. Anava quedant amb ells perquè passessin pel seu despatx. Que telefonessin a en Daniel, que els donaria hora. No deixava de rumiar com era que totes aquestes persones no es manifestaven d'una manera o una altra contra els usurpadors de l'aparcament. Li venien ganes d'insinuar-los que ho fessin mitjançant contrapintades, manifestacions, o com fos. La seva ètica li ho vedava. L'haurien mirat amb ulls de mussol atònit: com es feien, aquestes manifestacions? Si ell hagués estat un paio astut...

Si jo hagués estat un paio astut, hauria mogut els fils perquè això succeís per mitjà de la gent del partit, per altres conductes i canals, va escriure en Fernando Cranes en el segon o tercer volum de les seves memòries: però jo, això, no ho podia fer, i a la resta no se'ls acudia fer-ho perquè en el fons, allò no era problema seu, i tan sols ens mou allò nostre i no allò dels altres. Fins i tot quan fem alguna cosa per als altres, sacrificant-nos si és necessari, no patim els sobresalts del risc, sinó que ho fem amb serenitat, si resulta, bé i si no, també.

“Casal de joves = Droga + Delinqüència.” Les lletres eren altes com els gratacels de Bellresguard. Ningú no hi trobava a faltar cap “n”.

En Farinera tenia un tic nerviós als ulls. Els obria, els tancava i els contreia a la velocitat d'un llamp. Parpellejava amb la rapidesa dels èlitres. Els seus ulls, daurats i formosos, d'altra banda, recordaven les ales de les papallones en zel. Eren heliògrafs. Transmetien notícies. Ratlla, ratlla, punt, punt. Tic-tic, tic-tic, tic... M'esperava a l'atri de l'ermita de Bellresguard, una església romànica restaurada per la Diputació, ahir entre camps, avui en una cantonada dels ruscos de pisos. Com que en Farinera estava empipat, els seus èlitres cantaven més de pressa que els de les cigales despistades d'uns oms supervivents d'allà al costat. Miri, miri, semblava que em diguessin mentre enfocaven dos rodals enormes.

—Això no són les excavacions?

El ulls d'en Farinera van tornar a fer: ratlla ratlla, punt punt, punt, punt ratlla punt, ratlla punt punt, punt ratlla... A en Cranes li va semblar que llegia: merda! I en Farinera li va explicar indignat una cosa que a en Cranes sempre li va fer molta gràcia però que a en Farinera no, el qual, per tallar el riure que li anava entrant a en Cranes, li va dir au, au, a veure si això també el fa riure tant.

En Farinera, si no ho recordo malament, deia en Cranes quan rememorava aquelles aventures, treballava de delineant al Departament de Plànols de l'Ajuntament. No sé si ja era arqueòleg o si estudiava arqueologia. Era un visitant assidu del Museu d'Història de la Ciutat. S'entenia molt bé amb en Sunyer, el director del museu, i tots dos repassaven i analitzaven el passat històric i arqueològic d'Ells. Al costat de l'ermita de Bellresguard hi aparixien

vestigis romans. Segurament, l'ermita s'assentava sobre edificacions d'aquella època. M'havien demanat permís per a excavar-hi, i en Farinera, amb alumnes o condeixebles sota les seves ordres, dirigia amb afecte les excavacions. Hi havien trobat restes de ceràmica i em va fer passar a l'interior de l'ermita per mostrar-me-les. Sobre un pedrís de pedra havien estès l'antiquíssima terrissa. En Farinera portava un feix de claus. L'ermita de Bellresguard —m'ho havien explicat un munt de vegades en Farinera i en Sunyer— servia d'alleujament als caminants abans d'entrar a Barcelona. Allà, jo m'hi hauria resguardat de les tempestes d'Ells.

En Farinera mostrà a en Cranes una petita sala.

—Observi.

Hi havia un arxivador, una tauleta, una cadira; en un racó, dos ninots. Penjaven de dos penja-robes que semblaven forques. El cap d'un representava el president de la Generalitat; el de l'altre, l'alcalde d'Ells. En Farinera explicava a en Cranes que l'Associació de Veïns no tenia local social. L'Ajuntament els deixava reunir a l'Aula de Cultura de Bellresguard —en Galtones ho havia autoritzat i en Cranes no ho sabia— i també els permetien guardar els trastos en aquella cel·la.

—Això és masoquisme —afegí en Farinera.

—Democràcia —puntualitzà en Cranes.

—En Basilio hauria desitjat tenir un ninot de vostè aquests dies, però diu que no ha tingut temps de fer-ne cap. El que passa és que vostè no té caricatura.

—Gràcies.

—No té caricatura i el ninotaire que li va fabricar els altres ninots no l'hi vol fer. Diu que vostè l'ajudà artísticament.

Una musa ruborosa, cobrint-se púdicament sexe i pits, creuà per l'aire.

—Vostè podria treure en Basilio i els seus corifeus de l'aula i de l'ermita. Per què no ho fa?

—Perquè són com les mosques. Les espantes i sempre tornen.

En Farinera pensà que es referia a en Basilio i a la seva associació; en Cranes pensava en en Basilio i en Galtones.

—Es cansa més la teva mà que les seves ales.

El motiu pel qual en Farinera havia demanat a en Cranes que passés per allà era pels dos rodals asfaltats. Els heliògrafs espurnejaven. Punt, punt, punt; ratlla, ratlla, ratlla; tic-tic-tic; tac-tac-tac...

—La brigada de pavimentació —explicà—, vostè la coneix, no hi ha manera que arregli res. S'ha de fer una instància i esperar asseguts.

En Cranes arrencà a riure perquè ho començà a entendre. No podien tancar els pintades perquè havien de tancar forats. Ha, ha! Diligents, havien començat pels forats més grans que havien trobat.

—Les vostres excavacions. Ha, ha!

En Farinera se'l mirava estupefacte.

—Les han omplertes amb ciment i formigó —digué—. Excavacions i paviment són ara una mateixa peça.

En Cranes continuà: ha, ha, i exclamà —En Farinera parpellejava a mil per segon—: això és com la botifarra de l'alcalde.